

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 343
im. Matki Teresy z Kalkuty
ul. Kopcińskiego 7, 02-777 Warszawa
tel. 22 259 40 43, e-mail: sp343@eduwarszawa.pl

załącznik do zarządzenia nr 16/2026
dyrektora SP 343 z dn. 11.06.2026 r.

Szkoła Podstawowa
Oddziałami Integracyjnymi nr 343
im. Matki Teresy z Kalkuty
02-777 Warszawa, ul. Kopcińskiego 7
tel. 22 259-40-43
sp343@eduwarszawa.pl

Procedura ewakuacji uczniów oraz pracowników
z budynku Szkoły Podstawowej
z Oddziałami Integracyjnymi nr 343
im. Matki Teresy z Kalkuty
w Warszawie, zwana dalej Procedurą

Warszawa 2026

Spis treści

Podstawa Prawna i Cel Opracowania	3
Organizacja Ewakuacji	4
Systemy alarmowe	4
Podział ról i odpowiedzialności	4
Szczegółowe Zasady Ewakuacji w Oddziałach Integracyjnych	6
Indywidualne Plany Ewakuacji (IPE)	6
Techniki wspomaganie i priorytety	6
Wyznaczenie Asystentów Ewakuacji	6
Drogi i Wyjścia Ewakuacyjne	7
Wykaz dróg i wyjść	7
Oznakowanie i oświetlenie	7
Zasady utrzymania drożności (Obowiązki pracowników)	7
Kierunki ewakuacji	7
Przebieg Ewakuacji – Krok po Kroku	8
Faza I: Reakcja natychmiastowa w sali lekcyjnej	8
Faza II: Ruch w kierunku wyjść	8
Faza III: Miejsce Zbiórki i weryfikacja	8
Zadania personelu administracyjno-obsługowego	8
Miejsce Zbiórki do Ewakuacji	9
Lokalizacja Miejsca Zbiórki	9
Organizacja na Miejscu Zbiórki	10
Raportowanie i informacja	10
Opieka nad uczniami ze szczególnymi potrzebami	10
Pierwsza Pomoc i Wsparcie Psychologiczne	11
Organizacja Punktu Pierwszej Pomocy	11
Procedury Ratownicze	11
Wsparcie Psychologiczne i Sensoryczne	11
Rejestracja Incydentów	11
Zasady komunikacji z rodzicami/opiekunami prawnymi	12
Praktyczne Sprawdzanie Organizacji i Warunków Ewakuacji	13
Częstotliwość i terminy	13
Cele ewakuacji próbnej	13
Przygotowanie uczniów w oddziałach integracyjnych	13
Dokumentowanie i wnioski	13
Katalog zagrożeń i procedury operacyjne	14
Pożar (Zagrożenie ogniowe i dymowe)	14
Podłożenie ładunku wybuchowego (Informacja o bombie)	15
Podłożenie podejrzanego pakunku (Przesyłka niewiadomego pochodzenia)	16
Skażenia chemiczne lub biologiczne – wewnątrz szkoły	17
Skażenia chemiczne lub biologiczne - na zewnątrz szkoły	18
Powódź lub podtopienie	19
Awaria infrastruktury krytycznej (Gaz, Prąd, Woda, CO)	20
Zagrożenia terrorystyczne (Aktywny strzelec / Napastnik)	21
Zagrożenie terrorystyczne (Atak grupy terrorystów)	22
Działania wojenne (Alarm powietrzny / Ataki rakietowe)	23
Postanowienia końcowe	24

Podstawa Prawna i Cel Opracowania

Podstawa Prawna

Niniejsza Procedura została opracowana w celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim osobom przebywającym w budynku Szkoły oraz w celu spełnienia wymogów prawnych nałożonych na Dyrektora Szkoły:

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – określająca obowiązki pracodawcy w zakresie wyznaczenia osób do ewakuacji i zapewnienia bezpiecznych warunków.
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej – nakładająca na właściciela/zarządcę obiektu obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji.
3. Rozporządzenie MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów – określające zasady przeprowadzania praktycznego sprawdzenia ewakuacji.
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – definiujące wymogi dla dróg i wyjść ewakuacyjnych (np. szerokość korytarzy i drzwi).
5. Rozporządzenie MENIS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – nakładające na Dyrektora obowiązek opracowania planów ewakuacji i zapewnienia bezpiecznego pobytu uczniów w szkole.

Cele Procedury

Głównym celem niniejszej Procedury jest stworzenie jasnego schematu działania dla personelu Szkoły w sytuacjach kryzysowych, aby:

1. **Zapewnić natychmiastowe i sprawne opuszczenie strefy zagrożenia** przez wszystkie osoby (uczniów, pracowników, gości).
2. **Szczególnie uwzględnić potrzeby uczniów z niepełnosprawnościami** (ruchowymi, sensorycznymi, intelektualnymi) poprzez wyznaczenie dedykowanej asysty i bezpiecznych technik przemieszczania.
3. **Wyeliminować panikę** poprzez precyzyjne określenie ról, sygnałów alarmowych oraz kierunków ewakuacji.
4. **Umożliwić skuteczne działanie służb ratowniczych** (Straż Pożarna, Policja, Pogotowie Ratunkowe).

Organizacja Ewakuacji

Systemy alarmowe

W Szkole Podstawowej nr 343 sygnały o zagrożeniu przekazywane są za pomocą **szkolnego systemu dzwonek elektrycznych**, a w przypadku ich awarii lub dla doprecyzowania poleceń - za pomocą **megafonu przenośnego** (znajdującego się w sekretariacie lub w portierni).

Wprowadza się następujące kody alarmowe, których znajomość jest obowiązkowa dla wszystkich pracowników:

Rodzaj sygnału dźwiękowego	Znaczenie i typ zagrożenia	Komunikat wspierający z megafonu	Podstawowe działanie
DWA DŁUGIE SYGNAŁY (ok. 10 sek. każdy)	POŻAR / EWAKUACJA OGÓLNA (pożar, bomba, wyciek gazu, skażenie chem./biol. wewnątrz budynku, katastrofa budowlana)	„ UWAGA (podać rodzaj zagrożenia)! Ewakuacja! Proszę opuścić budynek drogami ewakuacyjnymi, na miejsce zbiórki (należy podać miejsce zbiórki)!”.	UCIECZKA: Natychmiastowe wyjście z uczniami na wyznaczone Miejsce Zbiórki.
SYGNAŁ PULSACYJNY (krótkie, rwane dzwonki przez ok. 30 sek.)	INTRUZ / AKTYWNY STRZELEC (bezpośredni atak napastnika w budynku)	„ UWAGA INTRUZ! Procedura blokady! Zamknij drzwi!” lub „ UWAGA ZAGROŻENIE WEWNĄTRZ! LOCKDOWN! ”.	UKRYCIE: Barykadowanie sali, wyciszenie telefonów, gaszenie świateł.
SYGNAŁ MODULOWANY (ciągłe dzwonienie przerywane co 2 sek. przez 2 minuty)	ZAGROŻENIE ZEWNĘTRZNE (skażenie chem./biol. na zewnątrz budynku, powódź, wichury, działania wojenne)	„ UWAGA! Zagrożenie zewnętrzne! Zostań w sali! Uszczelnij okna!”, „Uwaga! Alarm powietrzny dla miasta Warszawy! Proszę udać się do schronienia!”.	IZOLACJA: Pozostanie w budynku.
KOMUNIKAT USTNY (brak sygnału dzwonekowego)	EPIDEMIA / INNE SYTUACJE NADZWYCZAJNE	Komunikat adekwatny do zagrożenia	REAKCJA MEDYCZNA: Odprowadzenie podejrzanego ucznia do izolatorium.
JEDEN KRÓTKI SYGNAŁ (ok. 3 sek.)	ODWOŁANIE ALARMU	„Alarm odwołany. Powrót do zajęć.”	POWRÓT: Spokojne przejście do sal lekcyjnych.

1. **Potwierdzenie wizualne:** W oddziałach szkolnych nauczyciele wspomagający po usłyszeniu alarmu bezzwłocznie przekazują informację uczniom niesłyszącym oraz z zaburzeniami percepcji (użycie ustalonych gestów lub kart wizualnych).
2. **Priorytet megafonu:** Polecenia głosowe wydawane przez Dyrektora lub osoby wyznaczone przez Dyrektora mają pierwszeństwo przed sygnałem dzwonekowym (np. zmiana kierunku lub miejsca ewakuacji).
3. **Awaria zasilania:** W przypadku braku prądu sygnały o tej samej charakterystyce (rytmicznej) wydawane są za pomocą gwizdków/ megafon przez pracowników obsługi.

Podział ról i odpowiedzialności

W sytuacji zagrożenia każdy pracownik Szkoły ma przypisane konkretne zadania. Kluczowe jest zachowanie spokoju i ścisłe przestrzeganie poniższych wytycznych:

1. **Kierujący akcją (Dyrektor/ Wicedyrektor/ Osoba wyznaczona przez Dyrektora):**
 - A. Podejmuje decyzję o zarządzeniu ewakuacji (całościowej lub częściowej).
 - B. Nadzoruje powiadamianie służb ratunkowych (straż pożarna, policja, pogotowie).
 - C. Koordynuje działania personelu do czasu przybycia profesjonalnych służb.

2. **Nauczyciele prowadzący zajęcia:**
 - A. Są bezpośrednio odpowiedzialni za bezpieczeństwo uczniów w swojej grupie.
 - B. Wyprowadzają uczniów z sali.
 - C. Zapewniają asystę uczniom o szczególnych potrzebach, korzystając z pomocy nauczyciela wspomagającego lub wyznaczonego pracownika obsługi albo wyznaczonych uczniów.

3. **Pracownicy administracji i obsługi:**
 - A. **Sekretariat:** Jeżeli jest to możliwe- zabezpiecza kluczową dokumentację (arkusze ocen, pieczęcie) oraz twarde dyski/laptopy z danymi. Pracownicy sekretariatu zabierają apteczkę oraz komplet folii NRC (koce termoizolacyjne).
 - B. **Pracownicy techniczni/ konserwatorzy:** Otwierają wszystkie wyjścia ewakuacyjne i bramy wjazdowe dla służb ratowniczych. W miarę możliwości odcinają dopływ mediów (gaz, prąd).
 - C. **Woźni/ Obsługa:** Przeszukują toalety, szatnie i inne pomieszczenia ustronne, aby upewnić się, że nikt nie został w budynku.

4. **Pielęgniarka szkolna/ wyznaczeni pracownicy posiadający aktualne szkolenie w zakresie pierwszej pomocy:**
 - A. Zabiera zestaw ratowniczy (apteczkę) i udaje się na miejsce zbiórki, aby udzielać pomocy poszkodowanym.

Szczegółowe Zasady Ewakuacji

W Szkole proces ewakuacji musi uwzględniać specyficzne bariery: fizyczne (ruchowe), sensoryczne (nadwrażliwość na dźwięk/światło) oraz poznawcze (trudności w zrozumieniu poleceń).

Indywidualne Plany Ewakuacji (IPE)

Dla każdego ucznia o specjalnych potrzebach, które mogą utrudnić samodzielną ewakuację, wychowawca klasy we współpracy ze specjalistą BHP sporządza **Indywidualną Kartę Ewakuacji**, stanowiącą załącznik nr 1 do Procedury.

Aktualizacja: Karty są aktualizowane na początku każdego roku szkolnego oraz po każdej zmianie stanu zdrowia ucznia i przekazywane do sekretariatu Szkoły.

Techniki wspomaganie i priorytety

Podczas ogłoszenia alarmu obowiązują następujące zasady:

1. **Uczniowie poruszający się na wózkach inwalidzkich:**
 - A. Ewakuacja odbywa się bezpośrednio wyjściem dostosowanym (pochylnią).
 - B. **Ważne:** Wózek inwalidzki zostaje w budynku, jeśli jego transport opóźnia ewakuację osób. Osoba zostaje ewakuowana w inny sposób (np. technika na krzeselko). Życie i zdrowie mają priorytet nad sprzętem.
2. **Uczniowie z dysfunkcją wzroku:**
 - A. Osobą niewidomą prowadzi asystent, pozwalając jej trzymać się swojego łokcia.
 - B. Należy wydawać jasne komunikaty: „teraz schody w dół”, „drzwi otwierają się do siebie”.
3. **Uczniowie z dysfunkcją słuchu:**
 - A. Nauczyciel musi nawiązać kontakt wzrokowy i użyć ustalonego znaku graficznego (karta z napisem EWAKUACJA / piktogram ognia).
4. **Uczniowie w spektrum autyzmu / z niepełnosprawnością intelektualną:**
 - A. **Redukcja lęku:** Nauczyciel wspomagający powinien otoczyć ucznia szczególną opieką i opanować panikę wywołaną dźwiękiem dzwonka.
 - B. **Konkretne polecenia:** Unikamy niejasnych poleceń. Zamiast „uciekajmy, bo się pali”, mówimy: „Idziemy do bramy, tam jest bezpiecznie”.

Wyznaczenie Asystentów Ewakuacji

Asystentami ewakuacji mogą być:

1. **Nauczyciel wspomagający:** Odpowiada za bezpośrednią opiekę nad uczniem, pilnuje, aby uczeń nie odłączył się od grupy.
2. **Wyznaczony pracownik obsługi/woźny:** W momencie alarmu udaje się bezpośrednio do sali, w której przebywa uczeń potrzebujący pomocy.

Zasada „Czerwonej Karty”: Jeśli w trakcie ewakuacji nauczyciel potrzebuje natychmiastowej pomocy, wystawia za drzwi sali lub unosi nad grupą **Czerwoną Kartę**. Jest to sygnał dla przechodzących pracowników obsługi, że muszą natychmiast wesprzeć tę grupę.

Drogi i Wyjścia Ewakuacyjne

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki, drogi ewakuacyjne w szkole muszą zapewniać szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożenia.

Wykaz dróg i wyjść

1. **Drogi poziome:** Korytarze i hole.
2. **Drogi pionowe:** Klatka schodowa (Klatka A- antresola przy sali gimnastycznej).
3. **Wyjścia ewakuacyjne:** Wyjście główne, wyjścia boczne oraz wyjścia bezpośrednie z sali gimnastycznej i świetlicy na zewnątrz budynku.

Oznakowanie i oświetlenie

1. **Znaki bezpieczeństwa:** Wszystkie drogi i wyjścia muszą być oznakowane zielonymi znakami fotoluminescencyjnymi (świecącymi w ciemności).
2. **Oświetlenie awaryjne:** W przypadku zaniku napięcia w sieci, oświetlenie awaryjne i przeszkodowe musi włączyć się automatycznie i działać przez minimum **1 godzinę**.

Zasady utrzymania drożności (Obowiązki pracowników)

Zabrania się ograniczenia drożności dróg ewakuacyjnych.

Pracownicy obsługi i nauczyciele mają obowiązek pilnować, aby:

1. **Na korytarzach nie stały przedmioty:** szafki, dekoracje, wózki, rowery czy kartony, które zwężają szerokość przejścia (szerokość drogi musi być dostosowana do ruchu wózków inwalidzkich- min. 1,2 m).
2. **Drzwi ewakuacyjne były zawsze odblokowane:** Zabrania się zamykania drzwi na klucz w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie od wewnątrz. Dopuszcza się stosowanie zamków antypanicznych (dźwigni).
3. **Dywany i wykładziny:** Muszą być trwale przytwierdzone do podłoża, aby nie stwarzały ryzyka potknięcia lub zablokowania kół wózka inwalidzkiego.

Zasada dla każdego pracownika: Widzisz przeszkodę na korytarzu (np. wystawioną ławkę)? **Usuń ją natychmiast.** W dymie i panice ta ławka może stać się przyczyną tragedii.

Kierunki ewakuacji

Ewakuacja odbywa się z sal lekcyjnych do najbliższego wyjścia na zewnątrz budynku, zgodnie z kierunkami dróg ewakuacyjnych.

Przebieg Ewakuacji – Krok po Kroku

Procedura rozpoczyna się w momencie usłyszenia sygnału alarmowego (dwa długie dzwonki) lub otrzymania polecenia od Dyrektora Szkoły/ osoby kierującej ewakuacją.

Faza I: Reakcja natychmiastowa w sali lekcyjnej

1. **Przerwanie zajęć:** Nauczyciel natychmiast przerywa lekcję. Nie wolno kończyć wątku czy pozwalać uczniom na dokończenie notatki.
2. **Polecenia dla uczniów:** Nauczyciel wydaje krótkie, stanowcze komendy: „Zostawcie plecaki!”, „Wstańcie!”, „Ustawcie się parami przy drzwiach!”.
3. **Zabezpieczenie sali (jeśli czas pozwala):**
 - A. Zamknięcie okien.
 - B. Wyłączenie urządzeń elektrycznych.
 - C. Ostatnia osoba wychodząca z sali **zamyka drzwi, ale nie kluczem** (oznacza to dla ekip ratowniczych, że sala jest pusta).

Faza II: Ruch w kierunku wyjść

1. **Formowanie kolumny:** Nauczyciel prowadzi grupę, a nauczyciel wspomagający (lub wyznaczony uczeń w klasach starszych) zamyka kolumnę, pilnując, aby nikt nie został w tyle.
2. **Sposób poruszania się:** Idziemy prawą stroną korytarza, zostawiając lewą stronę dla służb ratowniczych.
 - A. Zachowujemy ciszę (umożliwia to słyszenie komunikatów przez megafon).
 - B. W przypadku zadymienia: poruszamy się w pozycji pochylonej, usta i nos osłaniamy chusteczką (może być sucha).

Faza III: Miejsce Zbiórki i weryfikacja

1. **Miejsce Zbiórki:** Grupy udają się na wyznaczone miejsce zbiórki. Nie wolno zatrzymywać się tuż przy wyjściu z budynku.
2. **Sprawdzenie obecności:** Nauczyciel niezwłocznie sprawdza stan liczbowy grupy.
3. **Raportowanie:** Nauczyciel składa raport Dyrektorowi lub osobie kierującej akcją (np. „Klasa 3b, stan 22 uczniów, wszyscy obecni” lub „Brakuje 1 ucznia, ostatnio widziany w toalecie”).
4. **Opieka poewakuacyjna:** Nauczyciele pozostają z uczniami w miejscu zbiórki do czasu odwołania alarmu. Nie wolno nikomu samowolnie oddalić się lub wrócić do budynku po pozostawione rzeczy.

Zadania personelu administracyjno-obsługowego

1. **Woźni/Konserwatorzy:** Sprawdzają toalety, szatnie, piwnice. Otwierają bramy wjazdowe.
2. **Kuchnia/Stołówka:** Wyłączają urządzenia gazowe i elektryczne, ewakuują uczniów przebywających na posiłku.

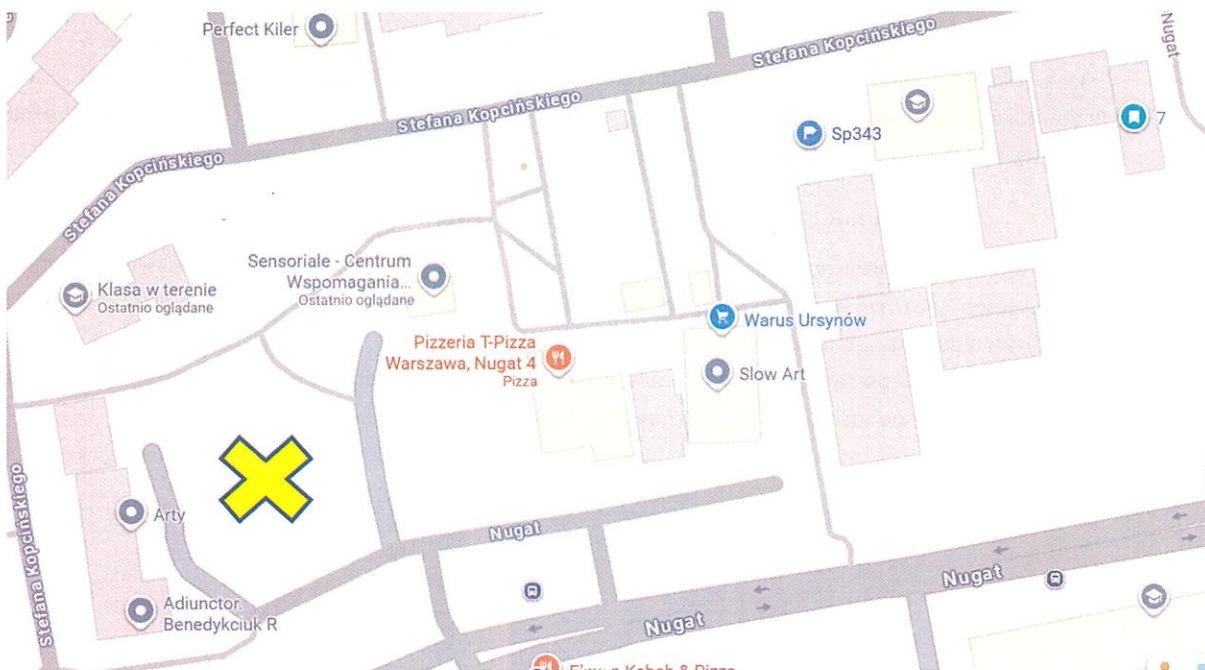
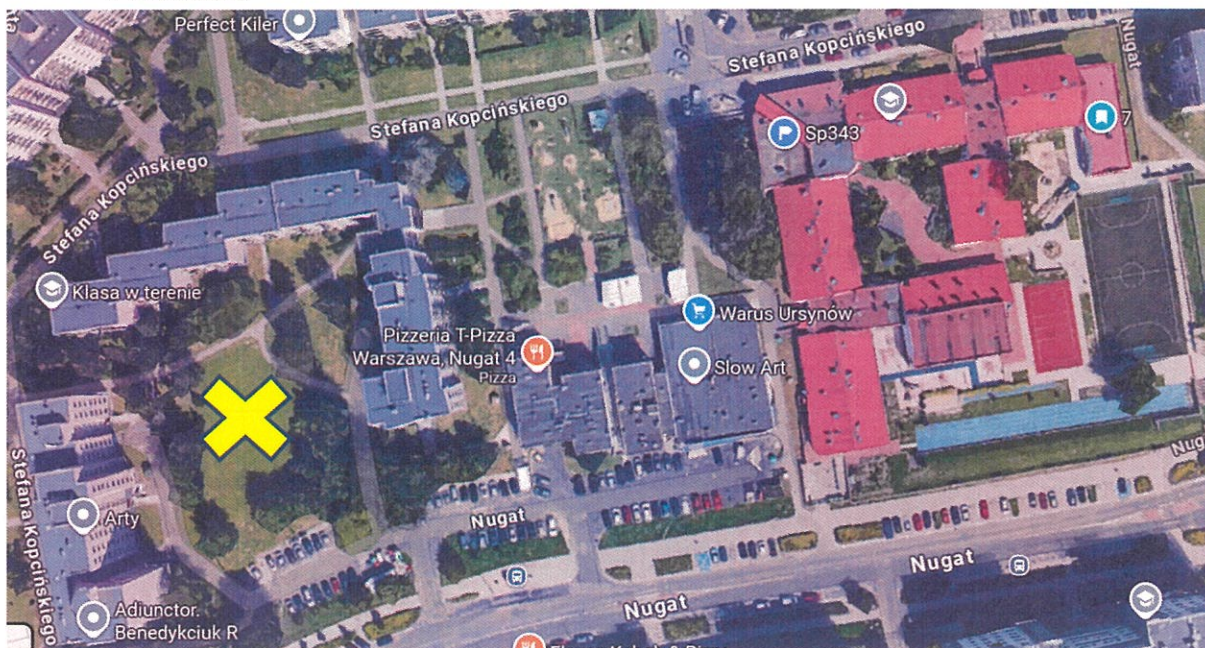
Ważne: Jeśli podczas ewakuacji nauczyciel zauważy, że główna droga jest zablokowana lub zadymiona, ma obowiązek skorzystać z najbliższej drogi alternatywnej (zgodnie z piktogramami).

Miejsce Zbiórki do Ewakuacji

Miejsce zbiórki to wyznaczony teren bezpieczny, na którym gromadzą się wszystkie osoby ewakuowane z budynku Szkoły.

Lokalizacja Miejsca Zbiórki

1. **Główne Miejsce Zbiórki:** Boisko szkolne.
2. **Zapasowe Miejsce Zbiórki:** plac między blokami przy ul. Nugat 8, ul. Kopcińskiego 9 i ul Kopcińskiego 13 w Warszawie.

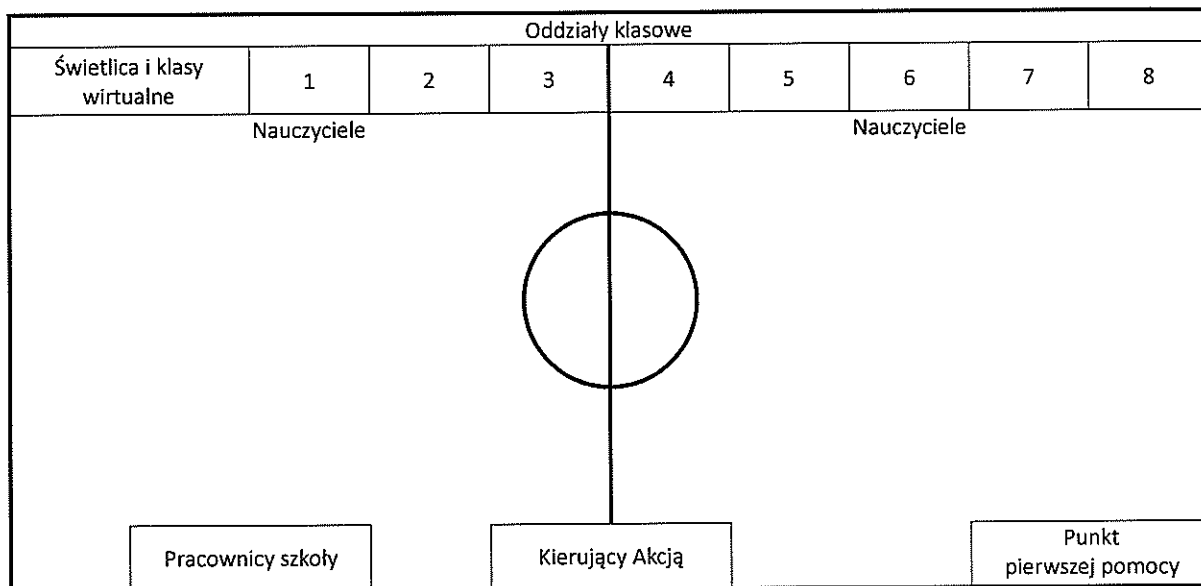

3. **Miejsce Zbiórki Zimowej / Długotrwałej:** W przypadku konieczności długotrwałego przebywania poza budynkiem, miejscem docelowym jest: teren Parafii bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Kokosowa 12, 02-797 Warszawa.

Organizacja na Miejscu Zbiórki

1. **Rozmieszczenie klas:** Nauczyciele ustawiają uczniów w rzędach według klas/oddziałów. Pozwala to na szybką wzrokową ocenę sytuacji przez Dyrektora.
2. **Zakaz rozchodzenia się:** Pod żadnym pozorem uczniowie nie mogą opuszczać Miejsca Zbiórki (np. iść do domu, szukać rodziców w tłumie) bez wyraźnej zgody nauczyciela i odnotowania tego faktu.

Orientacyjny plan rozlokowania oddziałów klasowy oraz pracowników szkoły w czasie ewakuacji

Raportowanie i informacja

1. **Punkt Kontrolny:** Dyrektor lub wyznaczona osoba (Kierujący Akcją) zajmuje centralne miejsce na placu zbiórki.
2. **Składanie meldunków:** Nauczyciele podchodzą do Kierującego Akcją i zgłaszają stan klasy: "Klasa 3b, stan 22 uczniów, wszyscy obecni" lub „Brakuje 1 ucznia, ostatnio widziany w toalecie”.
3. **Przekazanie informacji służbom:** Kierujący Akcją zbiera raporty i przekazuje zbiorczą informację dowódcy Straży Pożarnej lub Policji natychmiast po ich przybyciu.

Opieka nad uczniami ze szczególnymi potrzebami

1. **Wsparcie sensoryczne:** Nauczyciele wspomagający dbają o to, by uczniowie z nadwrażliwością (np. na dźwięk syren wozów strażackich) znajdowali się w miarę możliwości w głębi placu, z dala od bezpośredniego hałasu służb.
2. **Komfort cieplny:** W pierwszej kolejności należy zapewnić koce termiczne lub odzież wierzchnią uczniom o ograniczonej sprawności ruchowej, którzy szybciej ulegają wychłodzeniu.

Pierwsza Pomoc i Wsparcie Psychologiczne

Zgodnie z Kodeksem pracy, Dyrektor wyznacza pracowników do udzielania pierwszej pomocy. W Szkole działania te muszą obejmować zarówno ratownictwo techniczne, jak i specjalistyczną opiekę post-traumatyczną.

Organizacja Punktu Pierwszej Pomocy

1. **Lokalizacja:** Punkt pierwszej pomocy organizowany jest niezwłocznie po ewakuacji w bezpiecznym sektorze Miejsca Zbiórki (z dala od strefy pracy wozów bojowych Straży Pożarnej).
2. **Odpowiedzialność:** Za funkcjonowanie punktu odpowiada Pielęgniarka szkolna oraz wyznaczeni pracownicy posiadający aktualne szkolenie w zakresie pierwszej pomocy.

Procedury Ratownicze

1. **Segregacja (Triaż):** Szybka ocena stanu zdrowia ewakuowanych osób. Priorytetowo traktowane są osoby z dusznościami (zatrucia dymem), oparzeniami oraz urazami powstałymi w trakcie przemieszczania się.
2. **Wsparcie uczniów niepełnosprawnych ruchowo:** Kontrola, czy podczas ewakuacji nie doszło do urazów lub uszkodzeń sprzętu wspomagającego.
3. **Przekazanie służbom:** Osoba prowadzącą ewakuację raportuje przybyłym ratownikom medycznym o stanie osób poszkodowanych.

Wsparcie Psychologiczne i Sensoryczne

Ewakuacja to dla uczniów z niepełnosprawnościami (szczególnie w spektrum autyzmu) sytuacja ekstremalnie zaburzająca poczucie bezpieczeństwa.

1. **Rola Psychologa i Pedagoga:** Niezwłocznie po przybyciu na Miejsce Zbiórki, specjaliści zlokalizują i udzielają wsparcia uczniom wykazującym objawy silnego szoku lub paniki.
2. **Ochrona przed bodźcami:**
 - A. Jeśli to możliwe, uczniów nadwrażliwych ustawia się tyłem do pracujących pojazdów ratunkowych na sygnale.
3. **Techniki uspokajające:** Stosowanie krótkich, konkretnych komunikatów. Unikanie chaosu informacyjnego. Ważne jest zachowanie stałego kontaktu z uczniem (asysta fizyczna).

Rejestracja Incydentów

Każdy przypadek udzielenia pomocy przedmedycznej lub wystąpienia silnej reakcji lękowej musi zostać odnotowany w protokole ewakuacyjnym. Dane te są niezbędne do ewentualnego wszczęcia procedury powypadkowej zgodnie z przepisami o wypadkach osób pod opieką szkoły.

Ważne dla pracowników: Jeśli zauważysz, że uczeń z Twojej grupy jest nienaturalnie blady, nieobecny myślami lub wykazuje agresję lękową – niezwłocznie skieruj go do wyznaczonego Punktu Pierwszej Pomocy na Miejscu Zbiórki.

Zasady komunikacji z rodzicami/opiekunami prawnymi

W sytuacjach kryzysowych komunikacja musi być szybka, opanowana i jednolita, aby uniknąć paniki oraz blokowania dróg dojazdowych dla służb ratunkowych.

KROK 1: Wyznaczenie kanału komunikacji Oficjalnym źródłem informacji jest **dziennik elektroniczny** (wiadomość zbiorcza) lub **strona internetowa szkoły** oraz **Przedstawiciele Rady Rodziców**.

1. Rodzice są proszeni o niekontaktowanie się telefonicznie z sekretariatem i nauczycielami w trakcie trwania ewakuacji, aby nie blokować linii alarmowych.

KROK 2: Treść komunikatu kryzysowego Komunikat musi zawierać trzy kluczowe informacje:

1. **Co się stało:** (np. „W szkole ogłoszono alarm z powodu zadymienia”).
2. **Status bezpieczeństwa:** (np. „Wszyscy uczniowie zostali bezpiecznie ewakuowani na miejsce zbiórki”).
3. **Instrukcja dla rodziców:** (np. „Prosimy o nieprzyjeżdżanie pod budynek szkoły. O możliwości odbioru dzieci poinformujemy kolejnym komunikatem”).

KROK 3: Odbiór uczniów w sytuacjach nadzwyczajnych

1. **Miejsce wydawania dzieci:** W przypadku zagrożeń długotrwałych (np. atak terrorystyczny, skażenie), dzieci są wydawane rodzicom wyłącznie w wyznaczonym przez służby bezpiecznym punkcie, po uprzednim sprawdzeniu tożsamości.
2. **Zakaz samodzielnego oddalania się:** Uczeń nie może samodzielnie opuścić Miejsca Zbiórki bez zgody nauczyciela i wpisania na listę odbioru, nawet jeśli rodzic zgłosi się osobiście.
3. **Priorytet dla integracji:** Wychowawcy uczniów z oddziałów integracyjnych wykonują dodatkowe telefony do rodziców dzieci o szczególnych potrzebach, aby przekazać informację o stanie emocjonalnym dziecka i ewentualnej potrzebie wcześniejszego odbioru.

KROK 4: Komunikacja po zdarzeniu

4. Po zakończeniu działań Dyrektor przesyła do rodziców podsumowanie incydentu oraz informację o wsparciu psychologicznym dostępnym dla uczniów.
5. Szkoła organizuje spotkanie informacyjne, jeśli sytuacja wymagała długotrwałej ewakuacji lub interwencji służb specjalnych.

Praktyczne Sprawdzanie Organizacji i Warunków Ewakuacji

Zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej, szkoła jako obiekt użyteczności publicznej musi regularnie weryfikować skuteczność swoich procedur.

Częstotliwość i terminy

1. **Obowiązek coroczny:** Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu odbywa się co najmniej raz w roku szkolnym.
2. **Termin ustawowy:** Zgodnie z przepisami, w szkołach ewakuacja próbna musi zostać przeprowadzona nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoczęcia roku szkolnego (czyli do końca listopada).
3. **Powiadomienie Straży Pożarnej:** Dyrektor Szkoły ma obowiązek powiadomić właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie próbnej ewakuacji nie później niż na tydzień przed jej przeprowadzeniem.

Cele ewakuacji próbnej

1. **Oswajanie uczniów:** Zapoznanie uczniów (szczególnie nowych uczniów i klas pierwszych) z sygnałami alarmowymi i drogami wyjścia.
2. **Trening personelu:** Sprawdzenie czasu reakcji nauczycieli i asystentów.
3. **Weryfikacja drożności:** Sprawdzenie czy drzwi ewakuacyjne otwierają się bez oporu i czy na drogach nie ma przeszkód.

Przygotowanie uczniów

Biorąc pod uwagę specyfikę uczniów z niepełnosprawnościami, próbną ewakuację należy poprzedzić działaniami edukacyjnymi:

1. **Zajęcia przygotowawcze:** Przed terminem ewakuacji nauczyciele wspomagający przeprowadzają w klasach pogadanki (wykorzystując np. historyjki obrazkowe) wyjaśniając, że dzwonek będzie głośny, ale nie oznacza niebezpieczeństwa, lecz ćwiczenia.
2. **Zasada stopniowania:** W przypadku uczniów z ekstremalną nadwrażliwością słuchową dopuszcza się poinformowanie nauczyciela o dokładnej godzinie alarmu, aby mógł on przygotować ucznia (np. założyć słuchawki wygłuszające tuż przed sygnałem).

Dokumentowanie i wnioski

1. **Protokół:** Z każdego sprawdzenia sporządza się protokół, który zawiera: datę, godzinę rozpoczęcia i zakończenia (czas ewakuacji), liczbę osób ewakuowanych oraz uwagi.
2. **Analiza błędów:** Jeśli czas ewakuacji był zbyt długi lub wystąpiły błędy w raportowaniu obecności, Dyrektor zarządza dodatkowe szkolenie personelu lub ponowną próbę w wybranym skrzydle budynku.

Ważne dla pracowników: Ewakuacja próbna jest traktowana na równi z realnym zagrożeniem. Podczas ćwiczeń obowiązuje całkowity zakaz lekceważenia sygnałów, żartowania czy pozostawiania w salach (chyba że scenariusz ćwiczeń przewiduje inaczej dla wybranej grupy).

Katalog zagrożeń i procedury operacyjne

Pożar (Zagrożenie ogniowe i dymowe)

Zjawisko niekontrolowanego rozprzestrzeniania się ognia, stwarzające zagrożenie dla życia i zdrowia (płomienie, wysoka temperatura, toksyczne produkty spalania) oraz mienia. W warunkach szkolnych najczęstszymi przyczynami są awarie instalacji elektrycznej, zaproszenie ognia lub celowe podpalenie. Największym zagrożeniem w budynku jest dym i ograniczenie widoczności.

System alarmowy:

1. **Sygnal dźwiękowy:** DWA DŁUGIE SYGNAŁY (ok. 10 sek. każdy).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA POŻAR! EWAKUACJA! PROSZĘ OPUŚCIĆ BUDYNEK DROGAMI EWAKUACYJNYMI, NA MIEJSCE ZBIÓRKI (należy podać miejsce zbiórki!)”.

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Przerwanie zajęć:** Natychmiast przerwij lekcję i zachowaj spokój, aby zapobiec panice.
2. **Przygotowanie grupy:** Poleć uczniom pozostawienie plecaków i mienia osobistego.
3. **Zabezpieczenie sali:** Zamknij wszystkie okna. Ostatnia osoba wychodząca z sali domyka drzwi na klamkę (nie zamykać na klucz!).
4. **Ewakuacja:** Wyprowadź uczniów najkrótszą drogą ewakuacyjną (zgodnie ze znakami zielonymi). Jeśli na korytarzu jest dym – nakaż uczniom poruszanie się w pozycji pochylonej lub na czworakach (przy podłodze jest najmniej dymu).
5. **Miejsce Zbiórki:** Udać się z grupą na wyznaczone Miejsce Zbiórki.
6. **Sprawdzenie obecności:** Bezzwłocznie sprawdź stan grupy na podstawie listy obecności.
7. **Raport:** Zgłoś wynik sprawdzenia (klasa, liczba uczniów, ewentualne osoby zaginione) Dyrektorowi Szkoły lub osobie kierującej akcją.
8. **Opieka:** Pozostań z grupą do czasu oficjalnego odwołania alarmu (**JEDEN KRÓTKI SYGNAŁ** (ok. 3 sek.) i/lub komunikat „Alarm odwołany. Powrót do zajęć.” lub inny komunikat wydany przez osobę kierującą ewakuacją).

Podłożenie ładunku wybuchowego (Informacja o bombie)

Zagrożenie polega na uzyskaniu informacji (telefonicznej, pisemnej lub elektronicznej) o podłożeniu urządzenia wybuchowego w budynku szkoły lub znalezieniu przedmiotu niewiadomego pochodzenia, który może być ładunkiem. Celem sprawy jest wywołanie paniki, zakłócenie pracy szkoły lub spowodowanie realnych strat. Priorytetem jest ochrona życia przed skutkami fali uderzeniowej i odłamkami.

System alarmowy: Sygnał dźwiękowy: DWA DŁUGIE SYGNAŁY (ok. 10 sek. każdy).

1. **Komunikat głosowy:** „UWAGA ŁADUNEK WYBUCHOWY! EWAKUACJA! PROSZĘ OPUŚCIĆ BUDYNEK DROGAMI EWAKUACYJNYMI, NA MIEJSCE ZBIÓRKI (należy podać miejsce zbiórki)!”.

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Cisza i dyscyplina:** Po usłyszeniu komunikatu natychmiast przerwij zajęcia. Zachowaj spokój – Twoja postawa jest kluczowa dla opanowania grupy.
2. **Zakaz łączności:** Nakaz uczniom sprawdzenie czy telefony są wyłączone. Fale radiowe mogą zainicjować wybuch zapalnika sterowanego radiowo.
3. **Przygotowanie sali:** Poleć uczniom zabranie tylko rzeczy osobistych, które mają pod ręką (np. kurtka). Plecaki powinny zostać w klasie.
 - A. **Otwórz okna** w sali (zmniejsza to skutki ciśnienia w razie wybuchu).
 - B. **Drzwi do sali zostaw OTWARTE** (ułatwia to pracę ekipie pirotechnicznej podczas przeszukiwania budynku).
4. **Ewakuacja:** Wyprowadź grupę drogami ewakuacyjnymi. Podczas ruchu zwracaj uwagę na podejrzane przedmioty na korytarzach – jeśli coś zauważysz, nie dotykaj tego i omiń szerokim łukiem.
5. **Miejsce Zbiórki i Odległość:** Udaj się w bezpieczne miejsce wyznaczone przez Dyrektora. Pamiętaj o zachowaniu bezpiecznej odległości – w przypadku zagrożenia bombowego wynosi ona **minimum 100 metrów** od murów budynku. Nie pozwól uczniom gromadzić się przy oknach lub szklanych witrynach.
6. **Sprawdzenie obecności:** Po dotarciu na miejsce zbiórki sprawdź listę obecności i raportuj stan grupy.
7. **Raport:** Zgłoś wynik sprawdzenia (klasa, liczba uczniów, ewentualne osoby zaginione) Dyrektorowi Szkoły lub osobie kierującej akcją.
8. **Dalsze działania:** Pozostań z uczniami. Zabroń im oddalania się do czasu sprawdzenia budynku przez Policję i pirotechników.
9. **Opieka:** Pozostań z grupą do czasu oficjalnego odwołania alarmu (**1 KRÓTKI SYGNAŁ** (ok. 3 sek.) i/lub komunikat „Alarm odwołany. Powrót do zajęć.” lub inny komunikat wydany przez osobę kierującą ewakuacją).

Podłożenie podejrzanego pakunku (Przesyłka niewiadomego pochodzenia)

Zagrożenie polega na odnalezieniu wewnątrz budynku lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotu (plecaka, torby, pudełka, przesyłki kurierskiej), którego pochodzenia nie można ustalić, a jego wygląd lub miejsce pozostawienia budzą podejrzenie, że może zawierać ładunek wybuchowy lub niebezpieczne substancje. Podejrzenie powinny wzbudzić: wystające przewody, odgłosy mechaniczne (tykanie), specyficzny zapach (chemikalia, migdały), plamy tłuszczu lub brak właściciela przedmiotu w zatłoczonym miejscu.

System alarmowy:

1. **Sygnal dźwiękowy:** 2 DŁUGIE SYGNAŁY (ok. 10 sek. każdy).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA PODEJRZANY ŁADUNEK! EWAKUACJA! PROSZĘ OPUŚCIĆ BUDYNEK DROGAMI EWAKUACYJNYMI, NA MIEJSCE ZBIÓRKI (należy podać miejsce zbiórki)!”.

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Zasada „NIE DOTYKAJ”:** Pod żadnym pozorem nie dotykaj, nie przesuwaj, nie otwieraj ani nie zaglądamy do podejrzanego pakunku. Nie próbuj go przenosić w "bezpieczne miejsce".
2. **Zabezpieczenie miejsca:** Jeśli pakunek znajduje się w sali lub na korytarzu w Twojej obecności, niezwłocznie odsuń uczniów od przedmiotu. W sali lekcyjnej nakaz uczniom przejście pod przeciwległą ścianę (z dala od pakunku i okien).
3. **Łączność:** Bezwzględny zakaz używania telefonów komórkowych w odległości mniejszej niż 20 metrów od pakunku (ryzyko zdalnej detonacji).
4. **Powiadomienie:** Powiadom Dyrekcję szkoły o zagrożeniu/ podejrzanym pakunku
5. **Komunikat ewakuacyjny:** „UWAGA PODEJRZANY ŁADUNEK! EWAKUACJA! PROSZĘ OPUŚCIĆ BUDYNEK DROGAMI EWAKUACYJNYMI, NA MIEJSCE ZBIÓRKI (należy podać miejsce zbiórki)!”.
6. **Reakcja na komunikat o ewakuacji:**
 - A. Jeśli padnie hasło do ewakuacji, postępuj jak w przypadku bomby: nakaz zostawienie plecaków, otwórz okna, a **drzwi zostaw zamknięte (nie na klucz)**.
 - B. Wyprowadź uczniów, omijając strefę, w której znajduje się pakunek.
7. **Miejsce Zbiórki i Odległość:** Udaj się na wyznaczone miejsce zbiórki. Zachowaj odległość bezpieczną (standardowo **minimum 100 metrów** od budynku przestrzeni, ale zgodnie z procedurą bombową celuj w **300 metrów** od budynku).
8. **Sprawdzenie obecności:** Po dotarciu na miejsce zbiórki sprawdź listę obecności i raportuj stan grupy.
9. **Raport:** Zgłoś wynik sprawdzenia (klasa, liczba uczniów, ewentualne osoby zaginione) Dyrektorowi Szkoły lub osobie kierującej akcją.
10. **Dalsze działania:** Pozostań z uczniami. Zabroń im oddalania się do czasu sprawdzenia budynku przez Policję i pirotechników.
11. **Opieka:** Pozostań z grupą do czasu oficjalnego odwołania alarmu (**1 KRÓTKI SYGNAŁ** (ok. 3 sek.) i/lub komunikat „Alarm odwołany. Powrót do zajęć.” lub inny komunikat wydany przez osobę kierującą ewakuacją).

Skażenia chemiczne lub biologiczne – wewnątrz szkoły

Zagrożenie polega na uwolnieniu niebezpiecznej substancji (toksycznych środków przemysłowych, gazów drażniących, czynników biologicznych) bezpośrednio wewnątrz budynku szkoły. Może to być wynik awarii (np. w pracowni chemicznej), celowego rozpylenia (ataku) lub rozszczelnienia pojemnika z nieznaną substancją. Skażenie charakteryzuje się gwałtownym pogorszeniem jakości powietrza, wyczuwalnym nietypowym zapachem (np. chloru, amoniaku, migdałów), wystąpieniem u uczniów objawów takich jak: łzawienie, duszność, kaszel, zawroty głowy lub pieczenie skóry.

System alarmowy:

1. **Sygnał dźwiękowy:** DWA DŁUGIE SYGNAŁY (ok. 10 sek. każdy).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA SKAŻENIE CHEMICZNE/ BIOLOGICZNE! EWAKUACJA! PROSZĘ OPUŚCIĆ BUDYNEK DROGAMI EWAKUACYJNYMI, NA MIEJSCE ZBIÓRKI (należy podać miejsce zbiórki)!”. „UWAGA! SKAŻENIE WEWNĄTRZ! NATYCHMIASTOWA EWAKUACJA POD WIATRI!”.

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Reakcja na objawy:** Jeśli zauważysz podejrzaną chmurę, poczujesz nietypowy zapach lub uczniowie zaczną masowo zgłaszać duszności, nie czekaj na sygnał – natychmiast zarządzaj opuszczenie sali.
2. **Ochrona dróg oddechowych:** Poleć uczniom zastonięcie ust i nosa (najlepiej mokrą chusteczką, ręcznikiem papierowym lub częścią garderoby).
3. **Kierunek ucieczki:** Wyprowadź grupę najkrótszą drogą ewakuacyjną, starając się ominąć miejsce, z którego wydobywa się substancja. Jeśli skażenie jest widoczne, poruszaj się prostopadle do kierunku rozprzestrzeniania się chmury.
4. **Zasady ruchu:** Nie pozwól uczniom biegać (szybszy oddech potęguje zatrucie). Nakaż omijanie kałuż i miejsc nisko położonych (wiele gazów toksycznych jest cięższych od powietrza i gromadzi się przy podłodze).
5. **Miejsce Zbiórki:** Udaj się na wyznaczone boisko lub inne miejsce otwarte. Kluczowe jest ustawienie grupy **pod wiatr** względem budynku szkoły (tak, aby wiatr wiejący od szkoły nie niósł oparów w stronę uczniów).
6. **Sprawdzenie obecności:** Po dotarciu na miejsce zbiórki sprawdź listę obecności i raportuj stan grupy.
7. **Raport:** Zgłoś wynik sprawdzenia (klasa, liczba uczniów, ewentualne osoby zaginione) Dyrektorowi Szkoły lub osobie kierującej akcją.
8. **Dekontaminacja wstępna:** Jeśli uczniowie mieli kontakt z substancją (np. na skórze lub ubraniu), nakaż im (w miarę możliwości) zdjęcie wierzchniej odzieży i przemycie twarzy oraz rąk dużą ilością czystej wody.
9. **Dalsze działania:** Pozostań z uczniami. Zabroń im oddalania się do czasu sprawdzenia budynku przez odpowiednie służby.
10. **Opieka:** Pozostań z grupą do czasu oficjalnego odwołania alarmu **JEDEN KRÓTKI SYGNAŁ** (ok. 3 sek.) i/lub komunikat „Alarm odwołany. Powrót do zajęć.” lub inny komunikat wydany przez osobę kierującą ewakuacją.

Skażenia chemiczne lub biologiczne - na zewnątrz szkoły

Zagrożenie polega na przedostaniu się niebezpiecznych substancji do atmosfery w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły (np. w wyniku awarii cysterny na pobliskiej drodze, wycieku z zakładu przemysłowego lub ataku terrorystycznego). Chmura skażonego powietrza przemieszcza się zgodnie z kierunkiem wiatru. Sygnałem ostrzegawczym może być komunikat służb, syreny obrony cywilnej lub nagłe wystąpienie u osób przebywających na zewnątrz objawów zatrucia (pieczenie oczu, duszność).

System alarmowy:

1. **Sygnal dźwiękowy:** SYGNAŁ MODULOWANY (ciągły dźwięk dzwonka przerywany co 2 sekundy, trwający 2 minuty).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA! ZAGROŻENIE ZEWNĘTRZNE! ZOSTAŃ W SALI! USZCZELNIJ OKNA!”.

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Przerwanie zajęć i izolacja:** Natychmiast nakaż uczniom pozostanie w sali. Jeśli grupa znajduje się na korytarzu lub boisku, niezwłocznie wprowadź wszystkich do najbliższych pomieszczeń wewnątrz budynku.
2. **Uszczelnienie sali:**
 - A. Zamknij i zarygluj wszystkie okna oraz lufciki.
 - B. Wyłącz klimatyzację i wentylację (jeśli sterowanie jest dostępne w sali).
 - C. W miarę możliwości uszczelnij szpary w oknach i pod drzwiami za pomocą taśmy klejącej lub mokrych tkanin (ręczników, ubrań).
3. **Wybór bezpiecznego miejsca:** Odsuń uczniów od okien. Jeśli to możliwe, przejdźcie do pomieszczeń położonych w środkowej części budynku (wiele gazów toksycznych, np. chlor, jest cięższych od powietrza i gromadzi się przy ziemi).
4. **Ochrona dróg oddechowych:** Poleć uczniom oddychanie przez zwilżoną tkaninę, jeśli w sali zacznie być wyczuwalny nietypowy zapach.
5. **Sprawdzenie obecności:** Sprawdź listę obecności w miejscu izolacji i zamelduj stan grupy Dyrektorowi (telefonicznie lub przez dziennik elektroniczny).
6. **Oczekiwanie:** Pozostań z grupą w zamknięciu do czasu oficjalnego odwołania alarmu lub instrukcji o ewakuacji w bezpiecznym kierunku. Nie pozwalaj nikomu opuszczać sali ani otwierać drzwi osobom postronnym.

Powódź lub podtopienie

Zagrożenie wywołane gwałtownymi opadami deszczu (deszcze nawalne), wezbraniem pobliskich cieków wodnych lub awarią sieci wodociągowej o dużej skali. Powoduje zalanie niższych kondygnacji budynku (piwnic, parteru), co może skutkować odcięciem dróg ucieczki, skażeniem wody pitnej, awariami instalacji elektrycznej oraz zagrożeniem epidemiologicznym.

System alarmowy:

1. **Sygnal dźwiękowy:** SYGNAŁ MODULOWANY (dzwonienie przerywane co 2 sekundy przez 2 minuty).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA! Zagrożenie zewnętrzne! Zostań w sali! Zamknij szczelnie okna!”

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Zabezpieczenie ludzi:** Ograniczyć dostęp do zalanych lub zagrożonych zalaniem pomieszczeń. W razie konieczności ewakuować osoby z zagrożonych pomieszczeń do bezpiecznych części budynku lub poza obiekt.
2. **Bezpieczeństwo elektryczne:** Pod żadnym pozorem nie pozwól uczniom zbliżyć się do gniazdek elektrycznych ani urządzeń podłączonych do prądu w zalewanych strefach.
3. **Zakaz spożycia:** Bezwzględnie zakaż uczniom picia wody z kranu oraz spożywania żywności, która mogła mieć kontakt z wodą opadową/powodziową (ryzyko skażenia).
4. **Sprawdzenie obecności:** Sprawdź listę obecności i bądź gotów do zameldowania stanu liczebnego uczniów.
5. **Zabezpieczenie mienia:** Jeśli czas na to pozwala, poleć uczniom uniesienie lekkich przedmiotów (plecaki, krzesła) na ławki. Nauczyciel zabezpiecza dziennik przez zapisanie danych i wyłączenie komputera.
6. **Oczekiwanie:** Pozostań z grupą do czasu przybycia służb ratunkowych lub komunikatu o możliwości bezpiecznego opuszczenia budynku. Monitoruj stan psychiczny uczniów, zwłaszcza w oddziałach integracyjnych (lęk przed wodą/uwięzieniem).

Awaria infrastruktury krytycznej (Gaz, Prąd, Woda, CO)

Nagłe przerwanie dostaw lub uszkodzenie instalacji technicznych w budynku. Najgroźniejszą formą jest **rozszerzenie instalacji gazowej** (ryzyko wybuchu i zatrucia) oraz **awaria sieci elektrycznej** (brak oświetlenia, ryzyko porażenia, pożaru lub wyłączenia systemów bezpieczeństwa). Awarie sieci wodnej lub CO mogą prowadzić do zalania sal i zniszczenia mienia.

System alarmowy:

1. **Sygnał dźwiękowy:** DWA DŁUGIE SYGNAŁY (jeśli awaria wymaga opuszczenia budynku, np. gaz) lub **KOMUNIKAT GŁOSOWY** (przy awariach mniej gwałtownych).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA AWARIA! EWAKUACJA! PROSZĘ OPUŚCIĆ BUDYNEK DROGAMI EWAKUACYJNYMI (należy podać miejsce zbiórki)!” lub „UWAGA! AWARIA TECHNICZNA! PROSZĘ O OPUSZCZENIE STREFY ZAGROŻENIA!”

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Rozpoznanie (Gaz):** Jeśli poczujesz zapach gazu (charakterystyczny zapach zgniłych jaj), nie czekaj na sygnał. Natychmiast nakaz uczniom wyjście z sali.
2. **Środki ostrożności (Gaz):** Bezwzględny zakaz używania ognia (zapałki, zapalniczki), włączania/wyłączania światła oraz używania telefonów wewnątrz strefy wycieku (iskra może spowodować wybuch).
3. **Wentylacja:** Jeśli to bezpieczne, otwórz okna w sali, aby zmniejszyć stężenie gazu przed jej opuszczeniem.
4. **Ewakuacja:** Wyprowadź uczniów najkrótszą drogą przez drzwi ewakuacyjne bezpośrednio na zewnątrz (min. 300 metrów od budynku).
5. **Awaria prądu:** Zachowaj spokój, poleć uczniom pozostać na miejscach do czasu zapalenia oświetlenia awaryjnego. Jeśli ewakuacja odbywa się w ciemności, użyj latarki w telefonie i prowadź grupę wzdłuż ścian.
6. **Miejsce Zbiórki:** Wyznaczone boisko szkolne. W przypadku gazu zachowaj bezpieczną odległość od budynku (min. 100 m).
7. **Sprawdzenie obecności:** Po dotarciu na miejsce zbiórki sprawdź listę obecności i raportuj stan grupy.
8. **Raport:** Zgłoś wynik sprawdzenia (klasa, liczba uczniów, ewentualne osoby zaginione) Dyrektorowi Szkoły lub osobie kierującej akcją.
9. **Dekontaminacja wstępna:** Jeśli uczniowie mieli kontakt z substancją (np. na skórze lub ubraniu), nakaz im (w miarę możliwości) zdjęcie wierzchniej odzieży i przemycie twarzy oraz rąk dużą ilością czystej wody.
10. **Dalsze działania:** Pozostań z uczniami. Zabroń im oddalania się do czasu sprawdzenia budynku przez odpowiednie służby.
11. **Opieka:** Pozostań z grupą do czasu oficjalnego odwołania alarmu (**JEDEN KRÓTKI SYGNAŁ** (ok. 3 sek.) i/lub komunikat „Alarm odwołany. Powrót do zajęć.” lub inny komunikat wydany przez osobę kierującą ewakuacją).

Zagrożenia terrorystyczne (Aktywny strzelec / Napastnik)

Sytuacja, w której jedna lub więcej osób używa broni palnej, białej lub innego niebezpiecznego narzędzia w celu zabicia lub zranienia jak największej liczby osób, bez względu na wiek czy status. Atak charakteryzuje się dużą dynamiką, brakiem negocjacji ze strony napastnika i występowaniem w miejscach publicznych, takich jak szkoły.

System alarmowy:

1. **Sygnał dźwiękowy:** SYGNAŁ PULSACYJNY (krótkie, rwane dzwonki przez ok. 30 sek.).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA INTRUZ! PROCEDURA BLOKADY! ZAMKNIJ DRZWI!” lub „UWAGA! ZAGROŻENIE WEWNĄTRZ! LOCKDOWN!”.

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna (Zasada RUN-HIDE-FIGHT):

1. **Rozpoznanie:** Jeśli usłyszysz strzały, krzyki lub komunikat, działaj natychmiast. Twoim celem jest przetrwanie grupy.
2. **UCIEKAJ (RUN):** Jeśli jesteś blisko wyjścia ewakuacyjnego i masz pewność, że droga jest bezpieczna, wyprowadź uczniów z budynku. Jeśli droga ewakuacyjna stanowi bezpośrednie zagrożenie - szukaj innej możliwości ucieczki (np. przez okna).
 - A. Nakaż zostawienie wszystkiego (plecaków, telefonów).
 - B. Uciekajcie w stronę przeciwną do źródła dźwięków.
 - C. Ostrzeż innych, ale nie pozwól, by ich wahanie Cię zatrzymało.
3. **UKRYJ SIĘ I BARYKADUJ (HIDE):** Jeśli ucieczka jest zbyt ryzykowna:
 - A. **Lockdown:** Wejdź z uczniami do najbliższej sali i zamknij drzwi na klucz/rygiel.
 - B. **Barykadowanie:** Zastaw drzwi najcięższymi dostępnymi meblami (szafy, biurka).
 - C. **Cisza:** Bezwzględnie wycisz telefony (wyłącz wibracje!). Nakaż uczniom zachowanie absolutnej ciszy – napastnik nie może wiedzieć, że w sali ktoś jest.
 - D. **Pozycja:** Poleć uczniom położyć się na podłodze pod ścianą nośną, z dala od okien i drzwi (poza zasięgiem wzroku napastnika).
4. **WALCZ (FIGHT):** Tylko w ostateczności, gdy życie jest bezpośrednio zagrożone.
 - A. Działajcie wspólnie. Wykorzystajcie przedmioty codziennego użytku (krzesła, gaśnice, nożyczki) jako broń.
 - B. Bądźcie agresywni i zdecydowani.
5. **Reakcja na przybycie Policji:**
 - A. Trzymaj ręce puste i widoczne nad głową.
 - B. Nie wykonuj gwałtownych ruchów. Nie biegnij w stronę funkcjonariuszy.
 - C. Nie krzycz i nie wskazuj palcami – wykonuj każde polecenie bez dyskusji.
6. **Sprawdzenie obecności:** Dopiero po przejęciu kontroli przez służby i ewakuacji w bezpieczne miejsce (wyznaczone przez Policję), sprawdź listę obecności.

Zagrozenie terrorystyczne (Atak grupy terrorystów)

Sytuacja, w której grupa napastników przejmuje kontrolę nad budynkiem lub jego częścią, przetrzymując uczniów i pracowników jako zakładników w celu wymuszenia określonych decyzji na władzach. W odróżnieniu od "aktywnego strzelca", terroryści w sytuacji zakładniczej dążą do kontroli nad grupą, a nie do natychmiastowej eliminacji wszystkich osób. Krytycznym momentem jest chwila ataku (przejęcia) oraz ewentualny szturm służb ratunkowych.

System alarmowy:

1. **Sygnal dźwiękowy:** SYGNAŁ PULSACYJNY (krótkie, rwane dzwonki) – jeśli alarm zostanie uruchomiony przed całkowitym przejęciem kontroli przez napastników.
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA! SYTUACJA KRYZYSOWA! ZACHOWAĆ SPOKÓJ, WYKONYWAĆ POLECENIA!”.
3. **Często:** Brak oficjalnego sygnału (sytuacja dynamiczna, nagłe wtargnięcie do sali).

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Zachowanie spokoju:** Twoja postawa wpływa na poziom lęku uczniów. Nie panikuj, nie krzycz, wykonuj polecenia napastników spokojnie i bez gwałtownych ruchów.
2. **Instrukcje dla uczniów:** Cichym, opanowanym głosem nakaz uczniom wykonywanie poleceń napastników. Powtarzaj: „Róbcie to, co mówią, nie prowokujcie ich”.
3. **Postawa wobec napastników:**
 - A. Nie patrz napastnikom prosto w oczy (może to zostać uznane za wyzwanie).
 - B. Nie wykonuj gwałtownych ruchów. Jeśli musisz coś zrobić (np. sięgnąć po apteczkę lub podnieść dziecko), zawsze najpierw zapytaj o zgodę i uprzedź, co zamierzasz zrobić.
 - C. Nie próbuj być bohaterem, chyba, że życie uczniów jest bezpośrednio i nieuchronnie zagrożone.
4. **Opieka nad uczniami:** Nauczyciele muszą starać się wyciszać uczniów, którzy mogą reagować krzykiem lub nietypowym zachowaniem na stres (ryzyko agresji napastnika wobec "hałaśliwego" zakładnika).
5. **Reakcja podczas SZTURMU służb (np. Policji/Grupy Antyterrorystów):**
 - A. Na hasło „POLICJA!” lub dźwięk wybuchów granatów hukowych: **NATYCHMIAST PADNIJ NA TWARZ** na podłogę.
 - B. Trzymaj ręce puste, na karku lub wyciągnięte przed sobą, tak aby były widoczne.
 - C. Nie uciekaj w stronę policjantów, nie wykonuj gwałtownych ruchów.
 - D. Pozostań w tej pozycji, dopóki nie otrzymasz wyraźnego polecenia wstania.
6. **Sprawdzenie obecności:** Po odbiciu zakładników i ewakuacji przez służby do bezpiecznej strefy (wyznaczonej przez Policję), sprawdź listę obecności i raportuj stan grupy.

Działania wojenne (Alarm powietrzny / Ataki rakietowe)

Zagrożenie wynikające z konfliktu zbrojnego, obejmujące ataki z powietrza (samoloty, drony) lub ostrzał rakietowy. Głównym niebezpieczeństwem są bezpośrednie trafienia, fala uderzeniowa, odłamki szkła oraz pożary wtórne. W przypadku szkoły priorytetem jest ochrona uczniów przed skutkami wybuchów poprzez wykorzystanie konstrukcji budynku.

System alarmowy:

1. **Sygnal dźwiękowy:** SYRENA ZEWNĘTRZNA / DZWONEK MODULOWANY (dźwięk przerywany co 2 sekundy, trwający 3 minuty).
2. **Komunikat głosowy:** „UWAGA! ALARM POWIETRZNY DLA MIASTA WARSZAWY! PROSZĘ UDAĆ SIĘ DO SCHRONIENIA (należy podać miejsce!)”

Reakcja Nauczyciela i Opiekuna:

1. **Reakcja natychmiastowa:** Po usłyszeniu sygnału modulowanego natychmiast przerwij zajęcia. Nie pozwalaj uczniom wyglądać przez okna ani wychodzić na zewnątrz budynku.
2. **Przygotowanie sali:**
 - A. Polec uczniom zabranie kurtek i wody (jeśli mają pod ręką).
 - B. Zgaś światło i zaciągnij rolety/zastony (zaciemnienie ogranicza widoczność budynku z powietrza i stanowi barierę dla drobnych odłamków szkła).
3. **Przemieszczenie do bezpiecznej strefy:**
 - A. W budynku parterowym najbezpieczniejszymi miejscami są **piwnice** (jeśli budynek je posiada i są wyznaczone jako schron) lub **wewnętrzne korytarze**, oddzielone od zewnątrz przynajmniej dwiema ścianami.
 - B. Unikaj sal z dużą powierzchnią przeszkloną oraz pomieszczeń o lekkiej konstrukcji dachu (np. sala gimnastyczna).
4. **Przyjęcie bezpiecznej pozycji:**
 - A. Polec uczniom usiąść lub położyć się na podłodze bezpośrednio pod **ścianami nośnymi**.
 - B. Nakaż osłonięcie głowy dłońmi i zgięcie kolan pod klatkę piersiową (pozycja embrionalna zmniejsza powierzchnię ciała narażoną na urazy).
5. **Cisza i dyscyplina:** Utrzymuj spokój. Wykorzystaj ten czas na wyciszenie uczniów (integracja: techniki oddechowe, wspólne ciche liczenie). Monitoruj komunikaty Dyrekcji.
6. **Sprawdzenie obecności:** Sprawdź listę obecności w miejscu schronienia i zamelduj stan grupy za pomocą dostępnych środków łączności.
7. **Odwołanie alarmu:** Pozostań z grupą w schronieniu do czasu usłyszenia sygnału „Odwołanie alarmu” (dźwięk ciągły, trwający 3 minuty).

Postanowienia końcowe

1. Niniejsza Procedura ewakuacji zostaje udostępniona w pokoju nauczycielskim, sekretariacie, na portierni oraz przekazana za pośrednictwem dziennika LIBRUS.
2. Każdy pracownik szkoły (pedagogiczny, administracyjny i obsługi) ma obowiązek zapoznać się z niniejszą procedurą. Fakt ten potwierdza własnoręcznym podpisem na oświadczeniu, które stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Procedury.
3. Wychowawcy klas mają obowiązek zapoznać uczniów z zasadami ewakuacji i lokalizacją Miejsca Zbiórki podczas zajęć z wychowawcą na początku każdego roku szkolnego.
4. Na podstawie niniejszej Procedury ewakuacji uczniowie, nauczyciele oraz pozostali pracownicy Szkoły zobowiązani są do wzięcia udziału w próbnej ewakuacji.
5. Próbną ewakuację zarządza Dyrektor Szkoły we współpracy z osobą odpowiedzialną za ewakuację, a następnie przedstawia radzie pedagogicznej oraz pozostałym pracownikom raport z jej przebiegu.
6. Naruszenie postanowień niniejszej Procedury przez pracowników, w szczególności lekceważenie sygnałów alarmowych lub niewypełnienie obowiązków asysty wobec uczniów, może być traktowane jako naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych w rozumieniu Kodeksu pracy.

DYREKTOR SZKOŁY

Jolanta Kubańska

(Imię i nazwisko osoby sporządzającej kartę)

(Data)

Indywidualna Karta Ewakuacji

Imię i nazwisko ucznia:

Ewentualne trudności mogące
wystąpić w związku ze
specjalnymi potrzebami
ucznia:

Imię i nazwisko osoby
asystującej:

(Podpis osoby sporządzającej kartę)

Kartę należy aktualizować na początku każdego roku szkolnego oraz po każdej zmianie stanu zdrowia ucznia.

(Imię i nazwisko pracownika)

(Data)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/am zapoznany/a z „Procedurą ewakuacji uczniów oraz pracowników z budynku Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 343 im. Matki Teresy z Kalkuty” z siedzibą w Warszawie, ul. Kopcińskiego 7 oraz zobowiązuje się do przestrzegania zasad i postępowania określonych w ww. Procedurze.

(Czytelny podpis Pracownika)